

Bærum kirkelige fellesråd
Rådhusorget 5
1337 SANDVIKA

Dato: 23.10.2017

Vår ref: 17/06095-1

Deres ref:

SAKSGANG I SAKER VEDRØRENDE KIRKEBYGGENE I BÆRUM PROSTI

I den senere tid har vi blitt gjort oppmerksom på flere saker der menigheten har foretatt endringer i/på kirkebygget uten at fellesrådet, biskopen eller Riksantikvaren (der direktoratet skal uttale seg) har vært involvert. Det kan derfor synes formålstjenlig med litt informasjon til alle menighetsrådene i Bærum.

Vedrørende bygningsmessige endringer i kirkebygget

Kirkeloven § 21 fjerde ledd første punktum

Oppføring, ombygging, utvidelse og nedleggelse av kirke skal godkjennes av departementet.

Det er særlig begrepene «ombygging» og «utvidelse» som er interessante i denne sammenheng. I delegasjonsbrev av 15. april 2000 fra Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet til biskopene er begrepene nærmere definert slik:

«Med «ombygging» menes enhver endring i kirkens faste struktur som f.eks. nytt toalettanlegg, installasjon av sprinkleranlegg, nye vinduer, endring av galleri for tilpasning av nytt orgel og ommøblering/flytting av fast inventar som f.eks. benker, prekestol, alterring, alter og orgel. For kirker eldre enn 1850 og listeførte kirker bygget etter 1850 regnes også skifte av kledning som ombygging. Med «utvidelse» menes enhver form for tilbygg og påbygg. En rullestolrampe vil normalt anses som et tilbygg.»

Ut over det som er nevnt ovenfor anses for eksempel skifte av lysanlegg, høytaleranlegg, installasjon av prosjektor, oppheng av lerret og antenner på kirketårn som endring i kirkens faste struktur og krever en søknad til biskopen.

Vedrørende liturgisk inventar og utstyr

Kirkeloven § 18 fjerde ledd

Menighetsrådet fører fortegnelse over inventar og utstyr i soknets kirker. Anskaffelse og avhendelse av kirkens inventar og utstyr skal godkjennes av biskopen.

Regler for liturgisk inventar og utstyr, fastsatt av Kirkemøtet 15. april 2015

§ 26 Biskopens myndighet

Inventar og utstyr må ikke fjernes eller avhendes uten samtykke fra biskopen, jf. kirkeloven § 18. Dette gjelder også midlertidig fjerning av inventar og utstyr.

De ulike kirkene i Bærum og deres status (fra Kirkebyggdatabasen)

Bryn	1861, ombygd ca. 1911, restaurert 1961	listeført (etter 1850)
Grinilund	1959, senere ombygd	ingen vernestatus
Haslum	ca. 1190, påbygd til korskirke ca. 1300	automatisk fredet (før 1650)
Helgerud	1982	ingen vernestatus
Høvik	1888, påbygd 1948	listeført (etter 1850)
Jar	1961	ingen vernestatus
Lommedalen	1995	ingen vernestatus
Snarøya	1968	listeført (etter 1850)
Tanum	1100-1130	automatisk fredet (før 1650)
Østerås	1974	listeført (etter 1850)

Konklusjon

Dersom menighetsrådet ønsker endringer som faller inn under det som er nevnt ovenfor, er det naturlig å ta kontakt med/sende søknad til fellesrådet om tiltakene. Det er fellesrådet – som etter kirkeloven § 14 er ansvarlig for kirkebygget – som sender den formelle søknaden til biskopen om tiltaket.

I forhold til kirkens vernestatus gjelder da følgende:

- Dersom kirken er automatisk fredet (gjelder Haslum og Tanum) skal både biskopen og Riksantikvaren godkjenne tiltakene, ut fra hvert sitt lovverk.
- Dersom kirken er listeført som særlig verneverdig (gjelder Bryn, Høvik, Snarøya og Østerås) er biskopen pålagt å innhente uttalelse fra Riksantikvaren før et vedtak kan fattes.
- Dersom kirken ikke har noen vernestatus (gjelder Grinilund, Helgerud, Jar og Lommedalen) er det kun biskopen som skal godkjenne.

I alle saker ønsker biskopen også prestens uttalelse. I orgelsaker innhenter biskopen i tillegg orgelfaglig uttalelse fra domkantor Kåre Nordstoga. Dersom det dreier seg om store bygningsmessige endringer eller tiltak vi er usikre på vil vi som regel også innhente uttalelse fra seniorrådgiver i Kirkerådet Ove Morten Berge.

Med vennlig hilsen

Jorun Elisabeth Berstad Weyde
kirkefagsjef

Magne Sandberg
spesialprest/rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Kopi til:

Prosten i Bærum	Postboks 484	1302 SANDVIKA
Bærum kirkelige fellesråd	Rådhusstorget 5	1337 SANDVIKA
Bærum kirkelige fellesråd, Svein Erik Tøndel Andersen	Rådhusstorget 5	1337 SANDVIKA
Riksantikvaren	Pb. 8196 Dep	0034 OSLO
Riksantikvaren, Hege Sejnæs Eilertsen	Pb. 8196 Dep	0034 OSLO

Mottakere:

Bryn menighetsråd	Kirkegårdsveien 5	1348 RYKKINN
Grinilund menighetsråd	Grinilunden 10	1359 EIKSMARKA
haslum menighetsråd	Gml. Ringeriksvei 86	1356 BEKKESTUA
Helgerud menighetsråd	Sokneprest Munthe Kaas vei 1	1346 GJETTUM
Høvik menighetsråd	Sandviksveien 11	1302 SANDVIKA
Jar menighetsråd	Wedel Jarlsbergs vei 20	1358 JAR
Lommedalen menighetsråd	Lommedalsveien 221	1353 BÆRUMS VERK
Fornebulandet menighetsråd	Kilenveien 55	1366 LYSAKER
Tanum menighetsråd	Nedre Åsvei 36	1341 SLEPENDEN
Østerås menighetsråd	Ovenbakken 10	1361 ØSTERÅS